

Omfattande litteratur om föräldraalienation

Alienationsproblem (DJ 28 april) finns dokumenterade i rättsprocesser sedan 1800-talet i bl a USA. Då förstod man inte familjedynamiken men under 1940-talet pekade forskare på orsaken till det vi idag kallar föräldraalienation (*parental alienation*, PA): föräldrar som av hat och hämndbegär är besatta av att skapa ett helvete för sin (ex)partner, samt struntar i konsekvenserna för barnen. Dessa föräldrar tänker och agerar som kriminella: de är experter på att ljuga och manipulera samt att skylla ifrån sig på andra om det de själva håller på med – oftast har de en eller flera personlighetsstörningar kombinerade.

Från början av 1970-talet och ca 20 år framåt kom sex oberoende forskare/forskargrupper att alltmer förstå PA, och sedan dess har antalet *peer-reviewartiklar* om PA markant ökat.

Vi har fokuserat på peer-reviewtidskrifter som, sedan 35 år tillbaka publicerat artiklar om PA. Hittills har vi hittat 175 sådana tidskrifter varav 110 inom området medicin, 48 inom juridik och kriminologi samt ett 20-tal inom socialvetenskap, barn/familjeliv etc. Ser vi till *Family Court Review* har enbart den tidskriften publicerat minst 55 artiklar om PA.

Sammanlagt har dessa tidskrifter publicerat över 400 artiklar som stöder begreppet föräldraalienation. Utöver dessa artiklar kan nämnas flera tusen artiklar som inte handlar om PA men indirekt ger teoretiska förklaringar till varför den sjukliga familjedynamiken är möjlig – främst rör detta bakomliggande psykologiska mekanismer.

Svårt PA-drabbade barn kan med hög statistisk säkerhet skiljas från icke-alienerade barn - t ex barn som utsatts för fysisk misshandel (Bernet *et al.*, *Journal of Forensic Sciences*, 2020). Litteraturen pekar på att PA-drabbade barn ska betraktas som medicinska akutfall där intervention bör ske inom max ett par veckor. Därför är det viktigt att man inom berörda myndigheter lär sig känna igen den sjuka familjedynamiken: framför allt så barnen inte hamnar hos den alienerande föräldern – då kommer man med hög sannolikhet att förstöra mycket av dessa barns framtid.

Med tanke på hur länge man känt till PA och den bakomliggande litteraturen är det anmärkningsvärt att inte mer gjorts för att stävja problemet.

Björn Cedervall, Docent, Med dr (Medicinska Fakulteten, Karolinska Institutet), Civ ing (Fakulteten för Kemi, KTH)

Sophie Roswall, MA (Genusvetenskap, Linköpings Universitet), Fil kand (Kriminologi, Kristianstad Högskola), BA (Transcultural Communication, University of Graz)